

OSH Pulse 2025: Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci v čase zmeny klímy a digitálnej zmeny

Rýchly prieskum Eurobarometra – zhrnutie

Autori: Sharon Belli a Femke De Keulenaer, Ipsos – European Public Affairs.

Riadenie projektu: Maurizio Curtarelli a Pierre Bérastégui, Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA).

Vypracovanie tohto zhrnutia zadala Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA). Za obsah zodpovedajú samotní autori a všetky vyjadrené stanoviská a/alebo závery nemusia nevyhnutne odrážať názory agentúry EU-OSHA.

Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci ani žiadna osoba konajúca v jej mene nie je zodpovedná za prípadné použitie týchto informácií.

© Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, 2026

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, na ktorý sa nevzťahujú autorské práva Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, je potrebné povolenie priamo od majiteľov autorských práv.

Obsah

Zoznam grafov	4
Úvod	5
1 Digitálne technológie na pracovisku	7
1.1 Najčastejšie typy digitálnych technológií používaných na pracovisku	7
1.2 Pridelovanie, monitorovanie a hodnotenie práce prostredníctvom digitálnych zariadení	8
1.3 Pracovníci digitálnych platforiem	8
1.4 Na diaľku, hybridne a na mieste: hlavné pracovisko	8
1.5 Riziká v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci súvisiace s používaním digitálnych technológií	9
2 Psychosociálne riziká a duševné zdravie na pracovisku	11
2.1 Psychosociálne rizikové faktory	11
2.2 Vnímanie neistoty zamestnania	12
2.3 Rozhovory o duševnom zdraví na pracovisku	12
2.4 Iniciatívy zamerané na riešenie stresu a problémov s duševným zdravím na pracovisku	13
3 Zmena klímy a bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci	15
3.1 Vystavenie rizikovým faktorom súvisiacim so zmenou klímy	15
3.2 Obavy týkajúce sa zmeny klímy a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	16
3.3 Preventívne opatrenia na riešenie vplyvu zmeny klímy na zdravie	17
4 Zdravotný stav zamestnancov	19

Zoznam grafov

Graf 1: Otázka DX7 – Používate v rámci svojej hlavnej práce niektorú z nasledujúcich digitálnych technológií? (možnosť výberu viacerých odpovedí, v % EÚ27)	7
Graf 2: Otázka A2 – Využíva podľa vašich vedomostí organizácia, v ktorej pracujete, digitálne technológie na...? (v % EÚ27).....	8
Graf 3: DX6 – Na ktorom z uvedených miest ste pracovali väčšinu času počas posledných 12 mesiacov? (možnosť výberu viacerých odpovedí, v %; EÚ27)	9
Graf 4: Otázka A1 – Podľa vás používanie digitálnych technológií na vašom pracovisku ...? (v %; EÚ27)	10
Graf 5: Otázka B1 – Ste podľa vás v práci vystavení nasledujúcim faktorom? (v %; EÚ27)	11
Graf 6: Otázka E2_3 – Súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi tvrdeniami o strese a duševnom zdraví na vašom pracovisku? V najbližších 6 mesiacoch môžem prísť o prácu (v % podľa krajiny; EÚ27 a IS, NO, CH)	12
Graf 7: Otázka E2 – Súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi tvrdeniami o strese a duševnom zdraví na vašom pracovisku? (v %; EÚ27)	13
Graf 8: Otázka E1 – Sú na vašom pracovisku k dispozícii niektoré z nasledujúcich iniciatív? (v %; EÚ27)	13
Graf 9: Otázka B2 – Boli ste podľa vás v posledných 12 mesiacoch vystavení nasledujúcim faktorom v práci? (v %; EÚ27)	15
Graf 10: Otázka E2 – Súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi tvrdeniami o strese a duševnom zdraví na vašom pracovisku? (v %; EÚ27)	16
Graf 11: Otázka E3 – Sú na vašom pracovisku k dispozícii niektoré z nasledujúcich opatrení na predchádzanie teplotnému stresu a rizikám súvisiacim so zmenou klímy? (v %; EÚ27)	17
Graf 12: Otázka C1 – Stretli ste sa za posledných 12 mesiacov s niektorým z nasledujúcich zdravotných problémov spôsobených alebo zhoršených vašou prácou? (možnosť výberu viacerých odpovedí, v %; EÚ27)	19

Úvod

V rokoch nasledujúcich pandémie COVID-19 došlo k posunu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP), pričom sa objavili nové výzvy a existujúce výzvy sa zmenili.

Po prvé, čoraz intenzívnejšie zavádzanie digitálnych technológií v práci, ktoré sa začalo dávno pred pandemiou COVID-19 a počas pandémie sa výrazne zrýchlilo, najmä pokiaľ ide o digitálne technológie umožňujúce prácu na diaľku, sa stalo trvalým prvkom vo svete práce, ktorý má z hľadiska BOZP niekoľko dôsledkov. Po druhé, prebiehajúce zmeny v pracovných modeloch a očakávaniach spoločnosti zosilnili psychosociálne rizikové faktory. Po tretie, rastúci vplyv zmeny klímy sa stal rozhodujúcim faktorom ovplyvňujúcim bezpečnosť a ochranu zdravia na pracovisku. A napokon čoraz väčší dôraz sa kladie na širšie vplyvy práce na zdravie, pričom sa uznáva komplexná vzájomná prepojenosť medzi pracovnými faktormi a celkovým zdravím.

Stredisko Ipsos European Public Affairs viedlo v mene EU-OSHA rozhovory s reprezentatívnou vzorkou zamestnaných pracovníkov (zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb) vo veku od 16 rokov v každom z 27 členských štátov Európskej únie (EÚ), ako aj na Islande a v Nórsku. Od 31. marca do 14. apríla 2025 sa uskutočnilo 28 220 telefonických rozhovorov (prostredníctvom mobilných telefónov). Rozhovory sa viedli aj s reprezentatívnou vzorkou zamestnaných pracovníkov vo Švajčiarsku, kde sa zber údajov vykonával od 2. do 7. apríla 2025. Rozhovory vo Švajčiarsku sa realizovali online prostredníctvom webového opytovania s pomocou počítača (CAWI) s použitím online panelov Ipsos a ich partnerskej siete.

Údaje z prieskumov uvedené v tejto správe sú vážené podľa známych podielov obyvateľstva. Priemery za EÚ27 sú vážené podľa veľkosti zamestnaného obyvateľstva vo veku od 16 rokov každého členského štátu EÚ. Technická poznámka o metódach použitých na vykonanie prieskumu je pripojená ako príloha k tejto správe.

Poznámky:

1. V tomto zhrnutí sú celkové výsledky a sociálno-demografické analýzy založené na údajoch z 27 členských štátov EÚ (EÚ27), zatiaľ čo analýzy na úrovni jednotlivých krajín zahŕňajú aj Island, Nórsko a Švajčiarsko.
2. V správe sa skúmajú zmeny trendov na vnútroštátnej úrovni v porovnaní s prieskumom OSH Pulse – Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na pracoviskách po pandémie (apríl – máj 2022). Vzhľadom na úpravy niektorých položiek dotazníka prieskumu z roku 2022, ktoré boli zahrnuté do dotazníka v roku 2025, by sa porovnania trendov mali vykladať obozretne.
3. Pri porovnávaní dvoch rôznych percentuálnych hodnôt sa používa pojem percentuálny bod (skrátene p. b.). Medziročné rozdiely sú vypočítané z percentuálnych podielov zaokrúhlených na najbližšie celé číslo.
4. Na výsledky prieskumu sa vzťahujú tolerancie vzoriek, čo znamená, že nie všetky zjavné rozdiely medzi skupinami, krajinami alebo rokmi sú štatisticky významné. V texte sú teda zdôraznené len rozdiely, ktoré sú štatisticky významné (na úrovni 5 %), t. j. rozdiely, pri ktorých je možné s primeranou istotou predpokladať, že nevznikli náhodne.
5. Percentuálne podiely v rámci odpovedí presahujú 100 %, ak otázka umožnila respondentom vybrať si viacero odpovedí.

6. V tejto správe sa na krajiny odkazuje ich oficiálnou skratkou, ako sa uvádza v ďalšom texte.

AT 	Rakúsko	DE 	Nemecko	NL 	Holandsko
BE 	Belgicko	EL 	Grécko	PL 	Poľsko
BG 	Bulharsko	HU 	Maďarsko	PT 	Portugalsko
HR 	Chorvátsko	IE 	Írsko	CY 	Cyperská republika
CZ 	Česko	IT 	Taliansko	RO 	Rumunsko
DK 	Dánsko	LV 	Lotyšsko	SK 	Slovensko
EE 	Estónsko	LT 	Litva	SI 	Slovinsko
FI 	Fínsko	LU 	Luxembursko	ES 	Španielsko
FR 	Francúzsko	MT 	Malta	SE 	Švédsko
IS 	Island	NO 	Nórsko	CH 	Švajčiarsko

1 Digitálne technológie na pracovisku

1.1 Najčastejšie typy digitálnych technológií používaných na pracovisku

Najčastejšie používané digitálne technológie sú **notebooky, tablety, smartfóny alebo iné prenosné počítačové zariadenia, ktoré sa pripájajú na internet**, ktoré označilo 78 % pracovníkov v celej EÚ (+ 4 p. b. v porovnaní s prieskumom OSH Pulse vykonaným v apríli až máji 2022). **Na druhom mieste sa umiestnili stolové počítače**, ktoré používa 61 % pracovníkov. Približne každý šiesty pracovník (18 %) používa **softvér alebo nástroje využívajúce umelú inteligenciu**, napr. nástroje na analýzu údajov, chatboty, virtuálnych asistentov, prediktívne analytické nástroje, modely strojového učenia (+ 2 p. b. v porovnaní s aprílom až májom 2022). Potom nasledujú **nositeľné zariadenia**, ako sú inteligentné hodinky, inteligentné okuliare, fitness náramky alebo iné (zabudované) snímače, ktoré uviedlo 13 % pracovníkov. Menší podiel pracovníkov uvádza, že pri práci využíva pokročilé robotické technológie: 6 % používa **stroje alebo roboty, ktoré dokážu myslieť a prijímať rozhodnutia** (napr. využívajúce umelú inteligenciu), a 3 % pri svojej práci **interagujú s robotmi**.

Celkovo 90 % pracovníkov v celej EÚ uvádza, že používa aspoň jednu z digitálnych technológií uvedených v prieskume. V krajinách zapojených do prieskumu sa tento podiel pohybuje od 78 % v Portugalsku do 96 % v Nórsku. Okrem toho v rámci celej EÚ 32 % pracovníkov uvádza, že používa jednu alebo viacero pokročilých digitálnych technológií¹. Podiel pracovníkov, ktorí uvádzajú, že vo svojej hlavnej práci používajú pokročilé digitálne technológie, je najvyšší v Dánsku (48 %) a najnižší v Portugalsku (17 %).

Graf 1: Otázka DX7 – Používate v rámci svojej hlavnej práce niektorú z nasledujúcich digitálnych technológií? (možnosť výberu viacerých odpovedí, v % EÚ27)

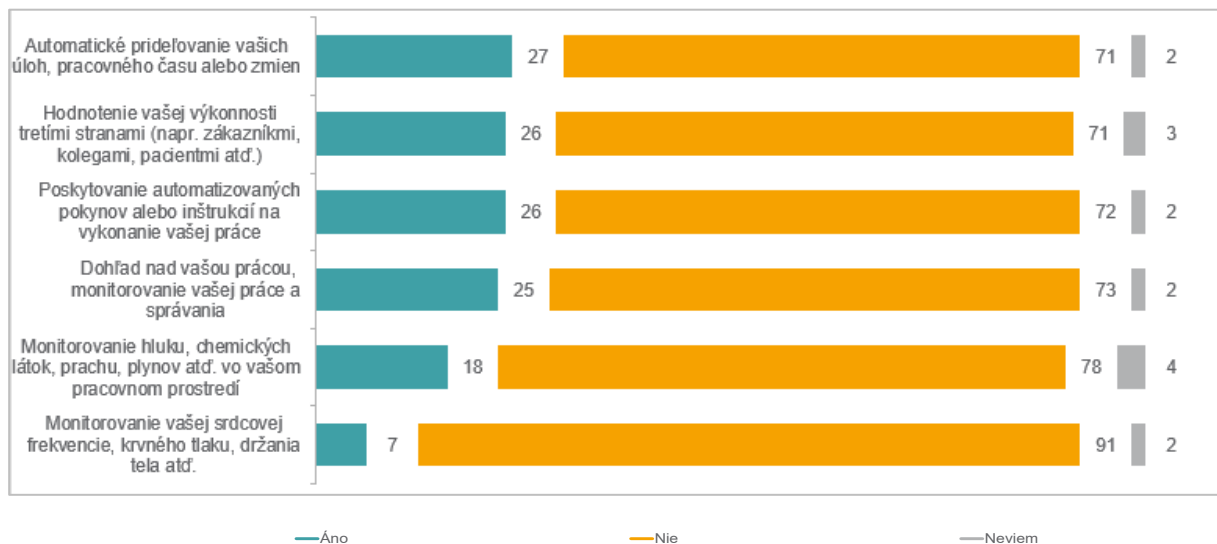
Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

¹ Pokročilé digitálne technológie: softvér alebo nástroje využívajúce umelú inteligenciu, nositeľné zariadenia, stroje alebo roboty, ktoré dokážu myslieť a prijímať rozhodnutia, roboty, ktoré interagujú s pracovníkmi.

1.2 Pridelovanie, monitorovanie a hodnotenie práce prostredníctvom digitálnych zariadení

Viac ako štvrtina pracovníkov (27 %) uvádza, že ich zamestnávateľ využíva digitálne technológie na **automatické pridelovanie úloh, pracovného času alebo zmien**. Podobne 26 % z nich uvádza, že tieto technológie sa používajú na **hodnotenie výkonnosti zamestnancov tretími stranami** (napr. zákazníkmi, kolegami, pacientmi) a ďalších 26 % uviedlo, že sa využívajú na **automatizované pokyny alebo inštrukcie na vykonávanie práce**. Každý štvrtý pracovník (25 %) uviedol, že digitálne technológie sa využívajú na **dohľad nad prácou a správaním alebo ich monitorovanie**. Pokiaľ ide o monitorovanie životného prostredia a zdravia, približne každý šiesty respondent (18 %) uvádza, že digitálne zariadenia sa používajú na **monitorovanie hluku, chemických látok, prachu, plynov atď. v ich pracovnom prostredí**; oveľa menší podiel (7 %) hlási používanie takýchto technológií na **monitorovanie ich srdcovej frekvencie, krvného tlaku a držania tela**.

Graf 2: Otázka A2 – Využíva podľa vašich vedomostí organizácia, v ktorej pracujete, digitálne technológie na...? (v % EÚ27)

Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

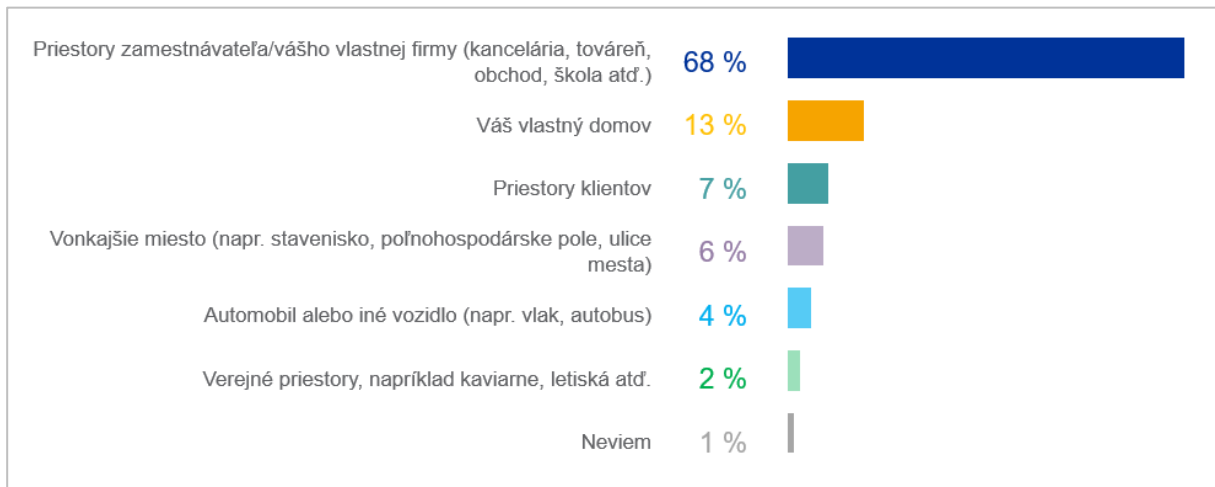
1.3 Pracovníci digitálnych platforiem

V rámci celej EÚ 5 % pracovníkov uvádza, že za posledných 12 mesiacov aspoň časť svojho príjmu zarobili prácou pre digitálnu platformu (napr. Upwork, Freelancer, Clickworker, PeoplePerHour, Uber, Deliveroo, Handy, TaskRabbit a iné). Na úrovni jednotlivých krajín sa podiel pracovníkov, ktorí v posledných 12 mesiacoch zarobili aspoň časť svojho príjmu prácou pre digitálnu platformu, pohybuje od 1 % vo Francúzsku po 18 % na Malte.

1.4 Na diaľku, hybridne a na mieste: hlavné pracovisko

V priebehu 12 mesiacov pred terénnym prieskumom väčšina pracovníkov v EÚ (68 %) pracovala zvyčajne v **priestoroch svojho zamestnávateľa/vlastnej firmy (kancelária, továreň, obchod, škola atď.)** (+ 3 p. b. v porovnaní s aprílom až májom 2022). Menšie podiely pracovníkov uvádzajú, že v priebehu posledných 12 mesiacov pracovali väčšinu času zo **svojho domova** (13 %), z **priestorov klientov** (7 %), na **vonkajšom mieste** (napr. stavenisko, poľnohospodárske pole, ulice mesta) (5 %), v **aute alebo inom vozidle** (napr. vo vlaku, v autobuse) (4 %) alebo vo **verejných priestoroch**, ako sú kaviarne, letiská atď. (2 %).

Graf 3: DX6 – Na ktorom z uvedených miest ste pracovali väčšinu času počas posledných 12 mesiacov?
(možnosť výberu viacerých odpovedí, v %; EÚ27)

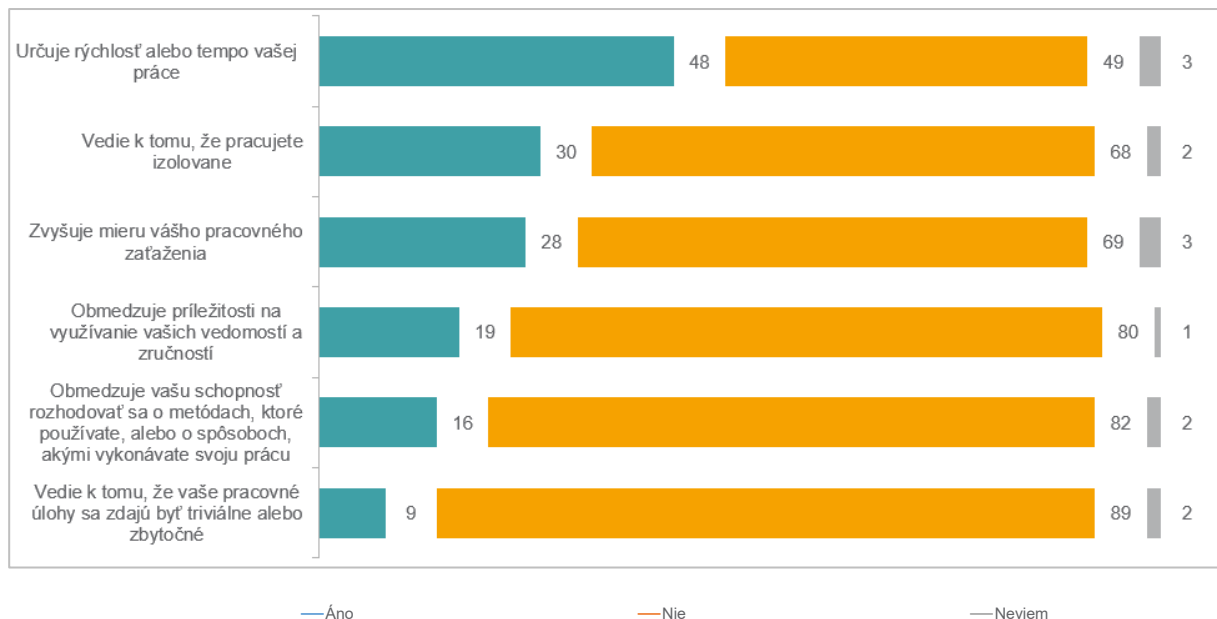

Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

1.5 Riziká v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci súvisiace s používaním digitálnych technológií

Takmer polovica pracovníkov v EÚ (48 %) uvádza, že **využívanie digitálnych technológií na ich pracovisku určuje rýchlosť alebo tempo ich práce**. Ako uviedli traja z desiatich (30 %), tieto technológie **vedú k tomu, že pracujú izolovane**, a o niečo nižší podiel (28 %) **uvádza zvýšenie svojho pracovného zaťaženia**. Necelá pätina pracovníkov uvádza, že digitálne technológie na ich pracovisku **obmedzujú príležitosti na využívanie ich vedomostí a zručností** (19 %) alebo ich **schopnosť rozhodovať o metódach, ktoré používajú, alebo o spôsoboch, akými vykonávajú svoju prácu** (16 %). Oveľa menší podiel pracovníkov (9 %) uvádza, že digitálne technológie **spôsobujú, že sa ich pracovné úlohy zdajú byť triviálne alebo zbytočné**.

V 17 z 30 krajín zapojených do prieskumu väčšina pracovníkov uvádza, že používanie digitálnych technológií na ich pracovisku určuje rýchlosť ich práce. Podiel pracovníkov, ktorí súhlasia s týmto názorom, sa pohybuje v rozmedzí od 32 % na Islande do 70 % v Grécku. Približne každý druhý pracovník v Taliansku (49 %), Írsku (48 %) a na Malte (48 %) priznáva, že v dôsledku používania digitálnych technológií pracujú izolovane. Naopak, na Islande sa to týka 5 % pracovníkov. V desiatich krajinách najmenej 30 % pracovníkov uvádza, že používanie digitálnych technológií zvyšuje ich pracovnú záťaž. Najvyšší podiel pracovníkov uvádzajúcich túto skutočnosť bol zaznamenaný v Rakúsku (37 %) a Írsku (36 %), zatiaľ čo najnižší podiel bol opäť zaznamenaný na Islande (11 %), za ktorým nasleduje Estónsko (12 %) a Česko (14 %).

Graf 4: Otázka A1 – Podľa vás používanie digitálnych technológií na vašom pracovisku ...? (v %; EÚ27)

Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

Pri pohľade na jednotlivé **profesijné kategórie** sa zdá, že 49 % pracovníkov na odborných, technických alebo vyšších administratívnych pozíciách a 48 % pracovníkov v úradoch, obchode alebo službách hlási, že používanie digitálnych technológií ovplyvňuje tempo ich práce, čo v prípade kvalifikovaných, čiastočne kvalifikovaných alebo nekvalifikovaných manuálnych pracovníkov a poľnohospodárskych pracovníkov predstavuje 44 %. Naopak, 30 % kvalifikovaných, čiastočne kvalifikovaných alebo nekvalifikovaných manuálnych pracovníkov a poľnohospodárskych pracovníkov uvádza, že digitálne technológie zvyšujú ich pracovnú záťaž, v porovnaní s 27 % pracovníkov v úradoch, obchode alebo službách a pracovníkov na odborných, technických alebo vyšších administratívnych pozíciách.

Pracovníci v **mikropodnikoch (< 10 zamestnancov)** uvádzajú častejšie, že v dôsledku používania digitálnych technológií pracujú na svojom pracovisku izolovane: Tento vplyv uvádza 34 % pracovníkov na najmenších pracoviskách v porovnaní s 30 % pracovníkov na pracoviskách s 10 – 49 alebo 50 – 249 zamestnancami a 28 % pracovníkov na najväčších pracoviskách s viac ako 250 zamestnancami.

Pokiaľ ide o **odvetvia činnosti**, možno poznamenať, že pracovníci zamestnaní v poľnohospodárstve, záhradníctve, lesníctve alebo rybolove (35 %) a v odvetví zdravotnej a sociálnej starostlivosti (30 %) tvrdia častejšie, že používanie digitálnych technológií zvyšuje ich pracovné zaťaženie. V iných odvetviach boli v tejto súvislosti percentuálne podiely nižšie, najmä v oblasti informačných a komunikačných technológií, financií, odborných, vedeckých alebo technických služieb (25 %) a služieb súvisiacich so vzdelávaním (24 %). Najvyšší podiel pracovníkov, ktorí uvádzajú, že digitálne technológie ovplyvňujú rýchlosť alebo tempo ich práce, je v odvetví priemyselnej výroby alebo strojárstva (51 %). Za ním tesne nasleduje odvetvie informačných, komunikačných, finančných a odborných služieb (50 %). Riziko práce v izolácii sa líši aj v jednotlivých odvetviach: najvyšší podiel pracovníkov, ktorí uvádzajú tento vplyv, vykazujú sociálne, kultúrne, osobné a iné služby (33 %) a poľnohospodárstvo, výroba, obchod/doprava a informačné/komunikačné technológie (32 %). A napokon pracovníci v poľnohospodárstve, záhradníctve, lesníctve alebo rybolove uvádzajú najčastejšie, že digitálne technológie znižujú príležitosti na využívanie ich vedomostí a zručností (24 %). Naopak, uvedenie tohto rizika je najmenej pravdepodobné v odvetví dodávok plynu, elektriny alebo vody, ťažby alebo dobývania (16 %).

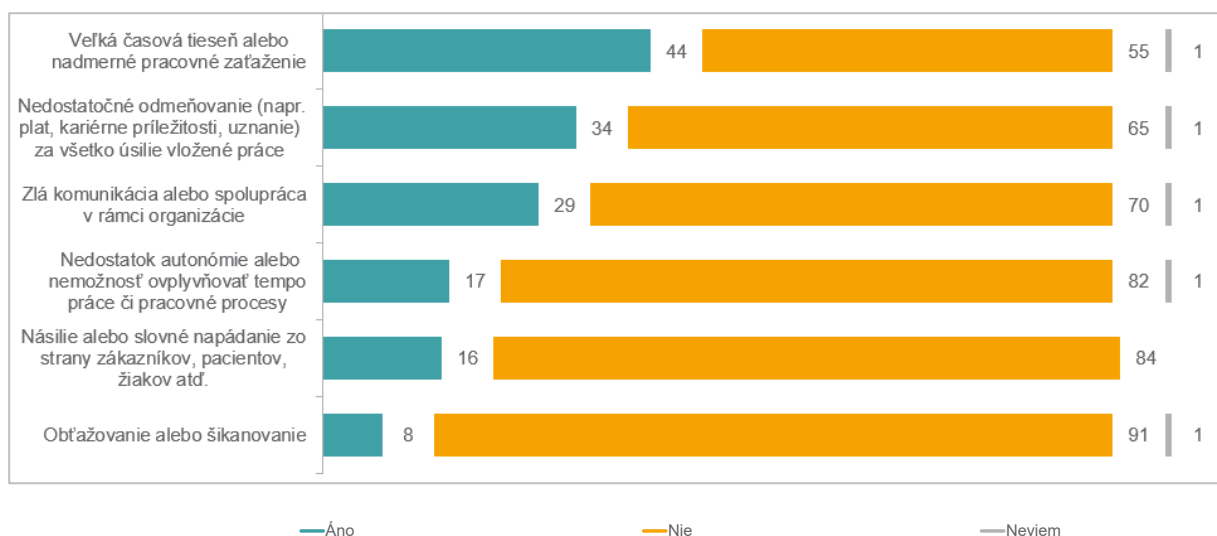
2 Psychosociálne riziká a duševné zdravie na pracovisku

2.1 Psychosociálne rizikové faktory

Viac ako štyria z desiatich pracovníkov v celej EÚ (44 %) uvádzajú, že sú vystavení **veľkej časovej tiesni alebo nadmernému pracovnému zaťaženiu**. Približne tretina (34 %) priznáva, že **nie je dostatočne odmeňovaná** (napr. plat, kariérne príležitosti, uznanie) za všetko úsilie vložené do práce. Nasleduje 29 % tých, ktorí zažívajú **zlú komunikáciu alebo spoluprácu v rámci svojej organizácie**.

Menší podiel pracovníkov uvádza, že **nemá autonómiu alebo nemôže ovplyvňovať** tempo práce či pracovné procesy (17 %) a čelí **násiliu alebo slovnému napádaniu** zo strany zákazníkov, pacientov, žiakov atď. (16 %). Takmer každý desiaty pracovník (8 %) tvrdí, že v práci zažíva **obťažovanie alebo šikanovanie**.

Graf 5: Otázka B1 – Ste podľa vás v práci vystavení nasledujúcim faktorom? (v %; EÚ27)

Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

Pri pohľade na výsledky podľa **typu povolania** sa ukazuje, že veľkú časovú tieseň alebo nadmerné pracovné zaťaženie častejšie zažívajú pracovníci na odborných, technických alebo vyšších administratívnych pozíciách (47 %) v porovnaní s kvalifikovanými, čiastočne kvalifikovanými alebo nekvalifikovanými pracovníkmi (vrátane poľnohospodárskych pracovníkov) (42 %) a pracovníkov v úradoch, obchode alebo službách (43 %).

Vystavenie pracovníkov psychosociálnym rizikovým faktorom súvisiacim s prácou sa líši v závislosti od **veľkosti pracoviska**. Napríklad zatiaľ čo 32 % pracovníkov vo veľkých podnikoch (250 a viac zamestnancov), 31 % v malých podnikoch (10 – 49 zamestnancov) a 30 % v stredných podnikoch (50 – 249 zamestnancov) uvádza, že zažívajú zlú komunikáciu alebo spoluprácu v rámci organizácie, v prípade pracovníkov v mikropodnikoch (< 10 zamestnancov) je to len 23 %.

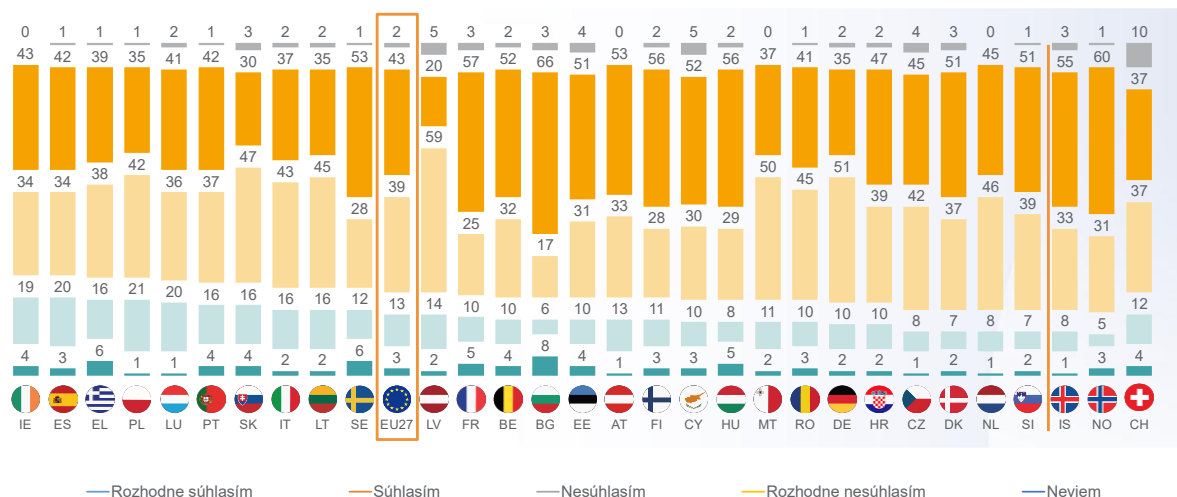
Najviac ohrození psychosociálnymi rizikami súvisiacimi s prácou sú pracovníci v **službách v oblasti zdravotnej alebo sociálnej starostlivosti**. V tomto odvetví 50 % pracovníkov uvádza, že čelí veľkej časovej tiesni a nadmernému pracovnému zaťaženiu, v porovnaní so 45 % priemerom v rámci všetkých odvetví. Okrem toho 41 % uvádza, že za všetko úsilie, ktoré vkladajú do svojej práce, nie sú dostatočne odmeňovaní (napr. plat, kariérne príležitosti, uznanie), pričom priemer vo všetkých odvetviach dosahuje 33 %. Podobne 25 % zdravotníkov a opatrovateľov priznáva, že čelia násiliu alebo slovnému napádaniu zo strany zákazníkov, pacientov, žiakov atď., čo je v priemere výrazne viac ako 15 % v rámci všetkých odvetví.

2.2 Vnímanie neistoty zamestnania

Na otázku týkajúcu sa neistoty zamestnania, ďalšieho dôležitého psychosociálneho rizikového faktora, 16 % pracovníkov v EÚ odpovedalo, že **by v priebehu najbližších šiestich mesiacov mohli prísť o zamestnanie**. Prevažná väčšina pracovníkov v EÚ (82 %) sa však v blízkej budúcnosti novej straty zamestnania neobáva.

Najvyšší podiel zamestnancov, ktorí súhlasili s tým, že by v nasledujúcich šiestich mesiacoch mohli prísť o prácu, bol zaznamenaný v Írsku a Španielsku (v oboch krajinách 23 %), v Grécku a Poľsku (v oboch krajinách 22 %) a v Luxembursku (21 %). Naopak, pracovníci v Česku, Dánsku, na Islande, v Holandsku, Nórsku a Slovinsku sa cítia najbezpečnejšie, pričom obavy v súvislosti s možnou stratou zamestnania vyjadřilo len 8 % až 9 % z nich.

Graf 6: Otázka E2_3 – Súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi tvrdeniami o strese a duševnom zdraví na vašom pracovisku? V najbližších 6 mesiacoch môžem prísť o prácu (v % podľa krajiny; EÚ27 a IS, NO, CH)

Základ: všetci respondenti (p = 28 220)

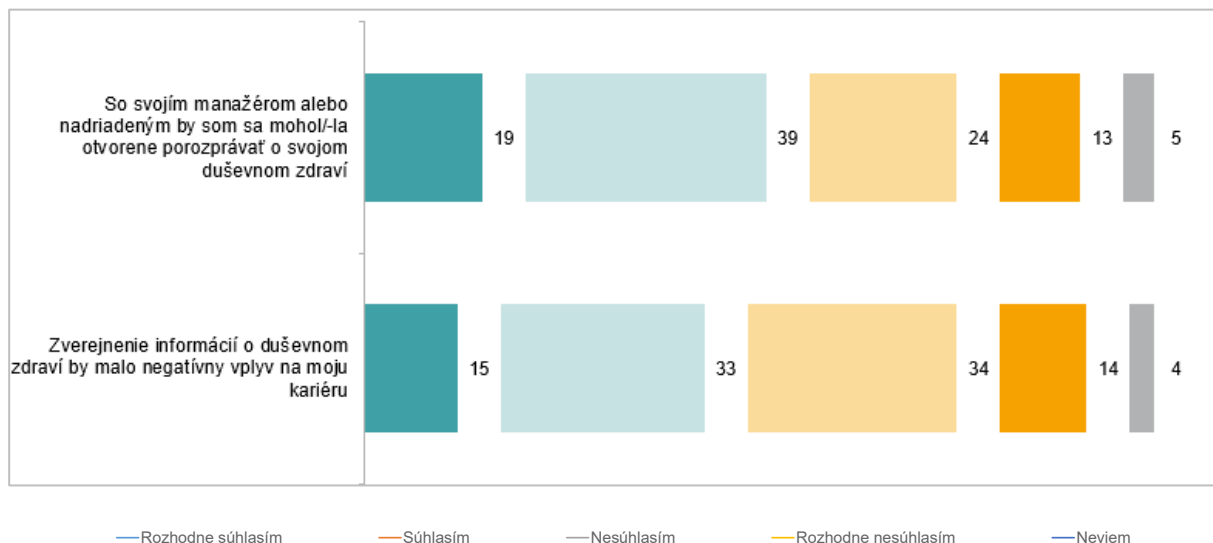
2.3 Rozhovory o duševnom zdraví na pracovisku

V súlade s výsledkami prieskumu OSH Pulse, ktorý sa uskutočnil v apríli až máji 2022, majú pracovníci v celej EÚ rozdielne názory na to, či by zverejnenie **problému s duševným zdravím malo negatívny vplyv na ich kariéru**: 15 % respondentov „rozhodne súhlasí“ a 33 % „súhlasí“, že by to tak mohlo byť, zatiaľ čo 14 % „rozhodne nesúhlasí“ a 34 % „nesúhlasí“. V tejto súvislosti takmer šesť z desiatich pracovníkov **by nemalo problém rozprávať sa so svojím manažérom alebo nadriadeným o svojom duševnom zdraví** (19 % „rozhodne súhlasí“ a 39 % „súhlasí“).

Veľká väčšina pracovníkov v Česku (60 %), vo Francúzsku a v Taliansku (v oboch prípadoch 63 %), na Cypre (67 %) a v Grécku (69 %) „rozhodne súhlasí“ alebo „súhlasí“, že zverejnenie problému s duševným zdravím by malo negatívny vplyv na ich kariéru. V 14 krajinách väčšina pracovníkov nesúhlasí s tým, že zverejnenie problému s duševným zdravím by malo negatívny vplyv na ich kariéru. Celková miera nesúhlasu je najvyššia na Islande (82 %), v Maďarsku (71 %) a vo Švédsku (70 %).

Približne osem z desiatich zamestnancov vo Fínsku (80 %), Švédsku (80 %) a v Dánsku (81 %), „súhlasí“ alebo „rozhodne súhlasí“ s tým, že by nemali problém porozprávať sa so svojím manažérom alebo nadriadeným o svojom duševnom zdraví. Naopak v Maďarsku menej ako polovica pracovníkov (32 %) celkovo súhlasí s tým, že by nemala problém porozprávať sa so svojím manažérom alebo nadriadeným o ťažkostiach s duševným zdravím.

Graf 7: Otázka E2 – Súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi tvrdeniami o strese a duševnom zdraví na vašom pracovisku? (v %; EÚ27)

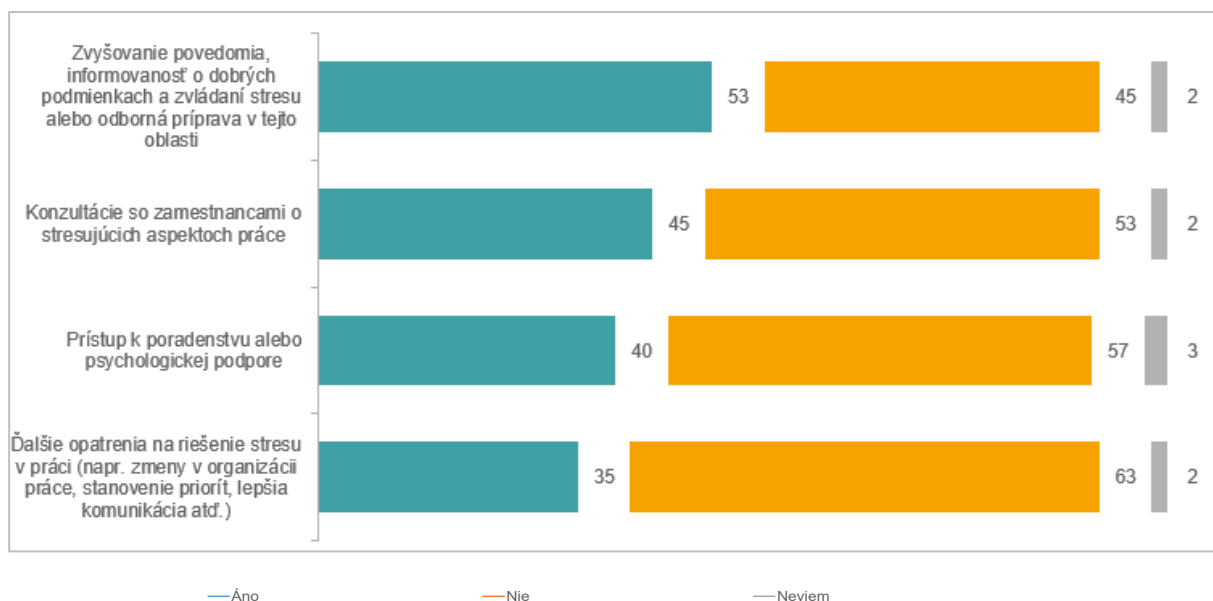

Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

2.4 Iniciatívy zamerané na riešenie stresu a problémov s duševným zdravím na pracovisku

Tesná väčšina pracovníkov (53 %) uvádza, že na ich pracovisku sa venuje pozornosť **zvyšovaniu povedomia, informáciám a odbornej príprave** o dobrých podmienkach a zvládání stresu. **Konzultácie so zamestnancami o stresujúcich aspektoch práce** hlásilo 45 % pracovníkov a **prístup k poradenstvu alebo psychologickej podpore** 40 % pracovníkov. **Ďalšie opatrenia** na riešenie stresu v práci, ako sú zmeny v organizácii práce, stanovenie priorít a lepšia komunikácia, uvádza 35 % pracovníkov.

Graf 8: Otázka E1 – Sú na vašom pracovisku k dispozícii niektoré z nasledujúcich iniciatív? (v %; EÚ27)

Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

Pracovníci na **odborných, technických alebo vyšších administratívnych pozíciách a v úradoch, obchode alebo službách** častejšie informujú, že na svojom pracovisku majú k dispozícii preventívne iniciatívy v porovnaní s kvalifikovanými, čiastočne kvalifikovanými alebo nekvalifikovanými pracovníkmi. Týka sa to zvyšovania povedomia a odbornej prípravy (hlásilo 54 % – 56 % pracovníkov v uvedených povolaniach v porovnaní so 47 % kvalifikovaných, čiastočne kvalifikovaných a nekvalifikovaných pracovníkov), poradenstva alebo psychologickéj podpory (41 % oproti 33 %) a konzultácií so zamestnancami o stresových aspektoch (45 % – 46 % oproti 40 %).

Čím väčší je podnik, tým pravdepodobnejšie pracovníci uvádzajú, že existujú iniciatívy zamerané na stres a dobré podmienky na pracovisku. Napríklad 66 % zamestnancov veľkých podnikov (250 a viac zamestnancov) uvádza, že na ich pracovisku sú k dispozícii iniciatívy zamerané na zvyšovanie povedomia a odbornú prípravu, zatiaľ čo v stredných podnikoch (50 – 249 zamestnancov) je to 55 %, v malých podnikoch (10 – 49 zamestnancov) 50 % a v mikropodnikoch (< 10 zamestnancov) 42 %.

3 Zmena klímy a bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

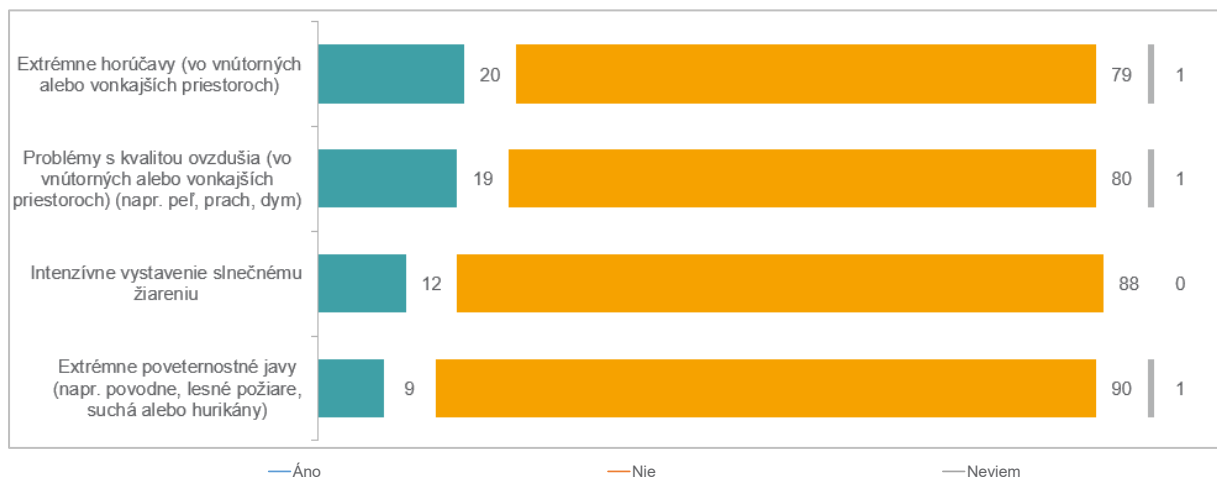
3.1 Vystavenie rizikovým faktorom súvisiacim so zmenou klímy

V celej EÚ 33 % pracovníkov uvádza, že bolo v priebehu posledných 12 mesiacov **vystavených aspoň jednému rizikovému faktoru súvisiacemu so zmenou klímy**. Konkrétnejšie 20 % pracovníkov uvádza vystavenie **extrémnym horúčavam** (vo vnútorných alebo vonkajších priestoroch) a 19 % uvádza problémy s **kvalitou ovzdušia** (vo vnútorných alebo vonkajších priestoroch), ako je peľ, prach alebo dym. Nižší počet pracovníkov uvádza, že čelili **intenzívnemu vystaveniu slnečnému žiareniu** (12 %) alebo **extrémnym poveternostným javom** (napr. povodňami, lesným požiarom, suchám alebo hurikánom) (9 %)².

Grécko (35 %) má najvyšší podiel pracovníkov, ktorí boli v posledných 12 mesiacoch vystavení extrémnym horúčavam. Za Gréckom nasleduje Cyprus (30 %), Chorvátsko (28 %), Slovensko a Malta (obe krajiny 27 %). Na druhom konci rebríčka krajín, teda najmenej vystavení extrémnym horúčavam na pracovisku, sú pracovníci v Nórsku (7 %) a vo Švédsku (12 %).

Najvyšší podiel zamestnancov, ktorí uviedli problémy s kvalitou vnútorného alebo vonkajšieho ovzdušia na pracovisku, bol zaznamenaný v Rakúsku (32 %), vo Fínsku (31 %) a v Grécku (30 %), za ktorými tesne nasledujú Cyprus (28 %), Poľsko a Malta (obe krajiny 27 %). Naopak, vystavenie problémom s kvalitou ovzdušia pri práci je najmenej pravdepodobné u pracovníkov v Nemecku (13 %), Írsku a Maďarsku (v oboch prípadoch 14 %).

Graf 9: Otázka B2 – Boli ste podľa vás v posledných 12 mesiacoch vystavení nasledujúcim faktorom v práci? (v %; EÚ27)

Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

Väčšina **kvalifikovaných, čiastočne kvalifikovaných alebo nekvalifikovaných pracovníkov** bola vystavená extrémnym horúčavam (vo vnútorných alebo vonkajších priestoroch) (55 %) alebo problémom s kvalitou ovzdušia (napr. peľ, prach, dym) (53 %), zatiaľ čo v odborných a úradníckych povolaniach to platí len v prípade 10 % pracovníkov. Podobne 35 % kvalifikovaných, čiastočne kvalifikovaných alebo nekvalifikovaných pracovníkov uvádza, že boli vystavení intenzívnemu slnečnému žiareniu, v porovnaní s 5 % pracovníkov na odborných, technických alebo vyšších administratívnych pozíciách a v úradoch, obchode alebo službách.

² Toto skúmanie klimatických zmien a bezpečnosti pri práci je novým prvkom pridaným do tejto štúdie. Otázky, ktoré sa rozoberajú v tejto kapitole, sa v tejto vlne prieskumu kladú prvýkrát, čo znamená, že trendy nemožno identifikovať na základe predchádzajúcich údajov.

Vystavenie rizikovým faktorom súvisiacim so zmenou klímy sa líši aj v jednotlivých **odvetviach**. Najvyššiu mieru vystavenia extrémnym horúčavam (vo vnútorných alebo vonkajších priestoroch) uvádzajú pracovníci v poľnohospodárstve, záhradníctve, lesníctve alebo rybolove (35 %), za nimi s určitým odstupom nasledujú pracovníci v stavebníctve (26 %) a v odvetví dodávok plynu, elektriny alebo vody, baníctva alebo ťažby (24 %). Ostatné odvetvia vykazujú nižšiu úroveň vystavenia (od 17 % do 21 %). Podobný vzorec bol pozorovaný aj v prípade problémov s kvalitou vzduchu vo vonkajšom a vnútornom prostredí, ako je peľ, prach alebo dym.

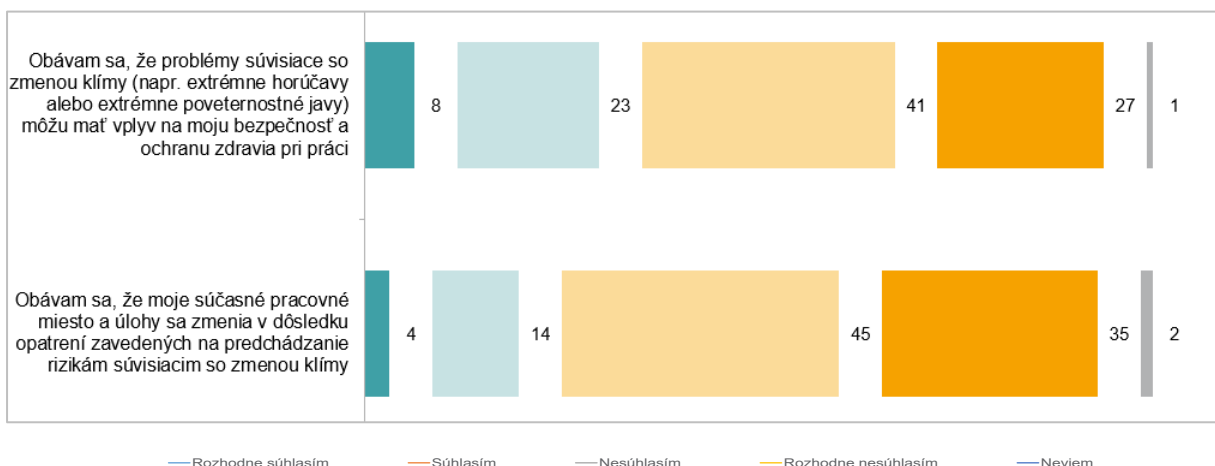
3.2 Obavy týkajúce sa zmeny klímy a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Traja z desiatich pracovníkov súhlasia s tvrdením, že sa **obávajú, že problémy súvisiace so zmenou klímy (napr. extrémne horúčavy alebo extrémne poveternostné javy) môžu ovplyvniť ich bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci** (8 % „rozhodne súhlasí“ a 23 % „súhlasí“). Naopak, 68 % s týmto tvrdením nesúhlasí (41 % „nesúhlasí“ a 27 % „rozhodne nesúhlasí“). Menší podiel pracovníkov súhlasí s tým, že sa **obáva, že ich súčasné pracovné miesto a úlohy sa zmenia v dôsledku opatrení zavedených na predchádzanie rizikám súvisiacim so zmenou klímy** (4 % „rozhodne súhlasia“ a 14 % „súhlasí“), zatiaľ čo prevažná väčšina pracovníkov (80 %) s týmto tvrdením nesúhlasí (45 % „nesúhlasí“ a 35 % „rozhodne nesúhlasí“).

V Grécku (51 %) a Španielsku (50 %) sú pracovníci najviac naklonení „rozhodne súhlasiť“ alebo „súhlasiť“ s tvrdením „Obávam sa, že problémy súvisiace so zmenou klímy (napr. extrémne horúčavy alebo extrémne poveternostné javy) môžu mať vplyv na moju bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci“. Celková miera súhlasu je vysoká aj v Portugalsku (47 %), Taliansku (42 %), na Cypre a Malte (obe 41 %). Naopak, v Dánsku a na Islande s týmto tvrdením súhlasí necelá desatina pracovníkov (v oboch krajinách 9 %), po ktorých nasleduje Nórsko (10 %) a Estónsko (15 %).

Pracovníci v Luxembursku (37 %), po ktorých nasledujú pracovníci v Portugalsku (31 %), s väčšou pravdepodobnosťou ako ich kolegovia v iných krajinách „rozhodne súhlasia“ alebo „súhlasia“ s tvrdením: „Obávam sa, že moje súčasné pracovné miesto a úlohy sa zmenia v dôsledku opatrení zavedených na predchádzanie rizikám súvisiacim so zmenou klímy“. Naproti tomu s týmto tvrdením „rozhodne súhlasí“ alebo „súhlasí“ menej ako desatina pracovníkov v Estónsku (9 %), Dánsku, vo Fínsku a Švédsku (všetkých 8 %), ako aj na Islande (6 %) a v Holandsku (5 %).

Graf 10: Otázka E2 – Súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi tvrdeniami o strese a duševnom zdraví na vašom pracovisku? (v %; EÚ27)

Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

Pracovníci v **poľnohospodárstve, záhradníctve, lesníctve alebo rybolove** sú skôr naklonení súhlasiť s tým, že otázky súvisiace so zmenou klímy môžu ovplyvniť ich bezpečnosť a zdravie pri práci (40 %

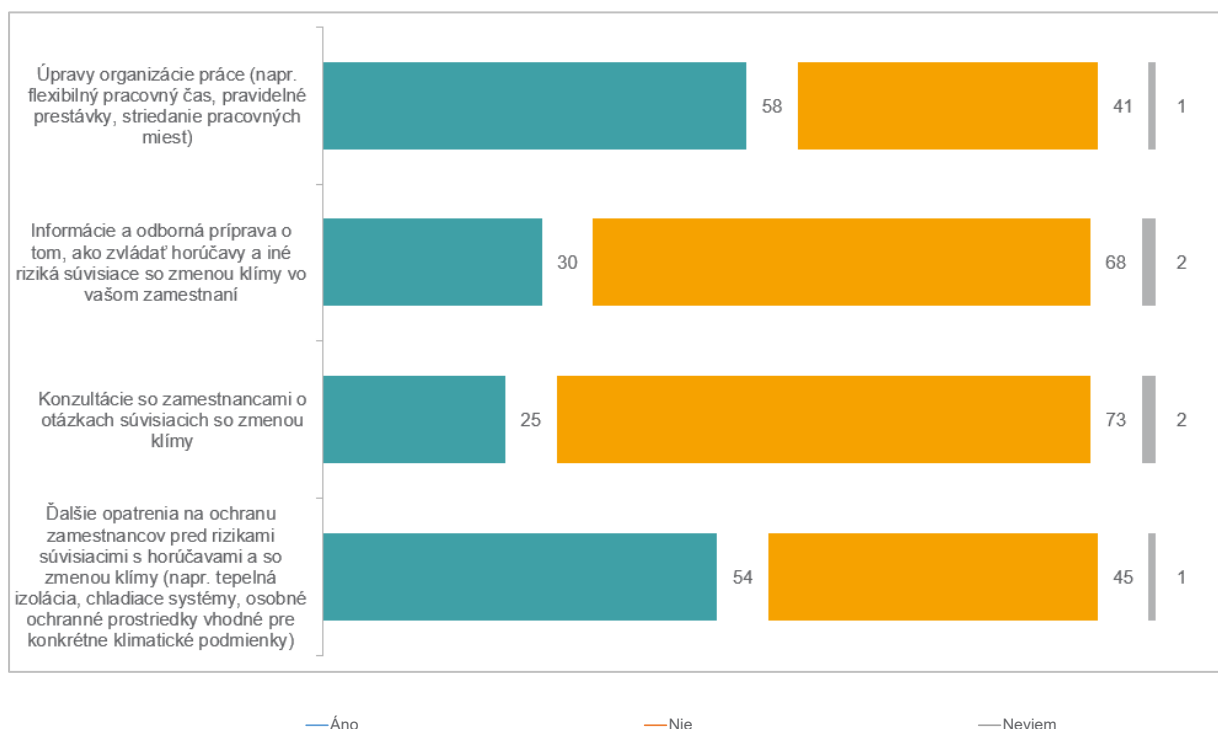
oproti 26 % – 33 % v ostatných odvetviach). Podobne pracovníci v poľnohospodárstve, záhradníctve, lesníctve alebo rybolove pravdepodobnejšie súhlasia s tým, že ich súčasné pracovné miesto a úlohy sa môžu zmeniť v dôsledku opatrení zavedených na predchádzanie rizikám súvisiacim so zmenou klímy (29 % v porovnaní so 16 % až 21 % v iných odvetviach).

3.3 Preventívne opatrenia na riešenie vplyvu zmeny klímy na zdravie

Najbežnejším opatrením na predchádzanie teplotnému stresu a rizikám súvisiacim so zmenou klímy na pracovisku sú **úpravy organizácie práce** (napr. flexibilný pracovný čas, pravidelné prestávky, striedanie pracovných miest), pričom väčšina pracovníkov (58 %) uvádza, že sa na ich pracovisku uplatňujú. Traja z desiatich pracovníkov (30 %) uvádzajú, že majú k dispozícii **informácie a odbornú prípravu o tom, ako zvládať horúčavy a iné riziká súvisiace so zmenou klímy vo svojej práci**. Najmenej bežným opatrením sú **konzultácie s pracovníkmi o otázkach súvisiacich so zmenou klímy**, pričom 25 % pracovníkov uviedlo, že sú k dispozícii na ich pracovisku. Viac ako polovica pracovníkov (54 %) uvádza, že na ich pracovisku sú k dispozícii **ďalšie opatrenia** na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s horúčavami a so zmenou klímy (napr. tepelná izolácia, chladiace systémy, osobné ochranné prostriedky vhodné pre konkrétne klimatické podmienky).

V 26 z 30 krajín, ktoré sa zúčastnili na prieskume OSH Pulse, väčšina pracovníkov uvádza, že na ich pracovisku sú k dispozícii úpravy organizácie práce (napr. flexibilný pracovný čas, pravidelné prestávky, striedanie pracovných miest), ktoré slúžia na predchádzanie teplotnému stresu a rizikám súvisiacim so zmenou klímy. Dostupnosť týchto opatrení uvádzajú viac ako dve tretiny pracovníkov v Lotyšsku (67 %), Luxembursku (68 %), Holandsku (72 %), Rakúsku (73 %) a na Malte (76 %). Na rozdiel od toho len približne každý štvrtý pracovník na Islande (26 %) uvádza, že tieto opatrenia sú k dispozícii.

Graf 11: Otázka E3 – Sú na vašom pracovisku k dispozícii niektoré z nasledujúcich opatrení na predchádzanie teplotnému stresu a rizikám súvisiacim so zmenou klímy? (v %; EÚ27)

Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

Kvalifikovaní, čiastočne kvalifikovaní alebo nekvalifikovaní pracovníci (vrátane poľnohospodárskych pracovníkov) (34 %) častejšie uvádzajú dostupnosť informácií a odbornej prípravy o tom, ako zvládať riziká súvisiace s horúčavami a inými rizikami súvisiacimi so zmenou klímy vo svojom zamestnaní v porovnaní s pracovníkmi na odborných, technických alebo vyšších

administratívnych pozíciách (28 %) a s pracovníkmi v úradoch, obchode alebo službách (29 %). Tieto typy pracovníkov takisto častejšie uvádzajú úpravy organizácie práce, ako je pružný pracovný čas, pravidelné prestávky alebo striedanie pracovných miest (61 % oproti 57 %) a konzultácie s pracovníkmi o otázkach súvisiacich so zmenou klímy (28 % oproti 24 %).

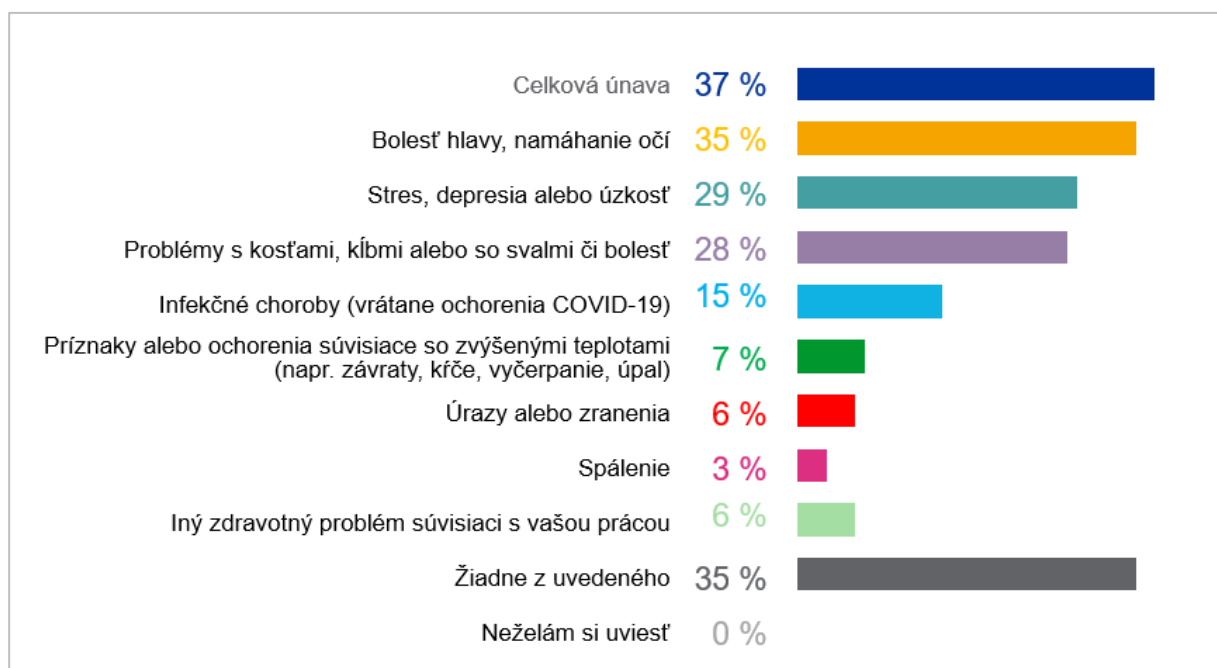
Čím je **pracovisko väčšie**, tým je pravdepodobnejšie, že pracovníci majú prístup k informáciám a odbornej príprave o tom, ako zvládať horúčavy a iné riziká súvisiace so zmenou klímy vo svojej práci. Podiel pracovníkov, ktorí uvádzajú dostupnosť tohto opatrenia na predchádzanie teplotnému stresu a rizikám súvisiacim so zmenou klímy pri práci, je 27 % v prípade mikropodnikov (< 10 zamestnancov) v porovnaní s 33 % v prípade veľkých podnikov (250 a viac zamestnancov).

4 Zdravotný stav zamestnancov

Respondentom v prieskume OSH Pulse sa kladie otázka, či sa stretli so zdravotnými problémami, ktoré spôsobila alebo zhoršila ich práca. Z deviatich zdravotných problémov zahrnutých do prieskumu pracovníci najčastejšie uvádzajú **celkovú únavu** (37 %), po ktorej nasledujú **bolesti hlavy a namáhanie očí** (35 %), **stres, depresia alebo úzkosť** (29 %, + 2 p. b. v porovnaní s aprílom až májom 2022) a **problémy s kosťami, kĺbmi alebo so svalmi či bolesť** (28 %, – 2 p. b. v porovnaní s aprílom až májom 2022).

Ako zdravotný problém, s ktorým sa stretli v uplynulých 12 mesiacoch a ktorý bol spôsobený alebo zhoršený ich prácou, 15 % pracovníkov uvádza **infekčné choroby** vrátane ochorenia COVID-19 (– 5 p. b. v porovnaní s aprílom až májom 2022). Menej ako desatina pracovníkov mala **príznaky alebo ochorenia súvisiace s horúčkami**, ako sú závraty, kŕče, vyčerpanie alebo úpal (7 %), **úrazy alebo zranenia** (6 %) a **spálenie** (3 %).

Graf 12: Otázka C1 – Stretli ste sa za posledných 12 mesiacov s niektorým z nasledujúcich zdravotných problémov spôsobených alebo zhoršených vašou prácou? (možnosť výberu viacerých odpovedí, v %; EÚ27)

Základ: všetci respondenti, EÚ27 (p = 25 688)

Problémy s kosťami, kĺbmi alebo so svalmi či bolesti spôsobené alebo zhoršené prácou sa častejšie vyskytujú v prípade **kvalifikovaných, čiastočne kvalifikovaných alebo nekvalifikovaných pracovníkov (vrátane poľnohospodárskych pracovníkov)** (34 %) v porovnaní s pracovníkmi na odborných, technických alebo vyšších administratívnych pozíciách (26 %) alebo s pracovníkmi v úradoch, obchode alebo službách (28 %).

Závazkom Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA) je vytvoriť z Európy miesto, kde možno pracovať v bezpečnejšom, zdravšom a produktívnejšom prostredí. Agentúra skúma, vytvára a šíri spoľahlivé, vyvážené a nestranné informácie o bezpečnosti a ochrane zdravia a organizuje celoeurópske kampane na zvyšovanie informovanosti. Európska únia ju zriadila v roku 1994 a sídli v španielskom Bilbau. Agentúra umožňuje spoluprácu zástupcov Európskej komisie, vlád členských štátov, organizácií zamestnávateľov a pracovníkov, ako aj popredných odborníkov vo všetkých členských štátoch v EÚ a mimo nej.

information@osha.europa.eu

<https://osha.europa.eu>